

ĐIỂM TIN CẢNH GIÁC DƯỢC

Tuần 3 tháng 6 năm 2026

ANSM: Nguy cơ táo bón nghiêm trọng khi sử dụng các thuốc chống loạn thần

Thuốc chống loạn thần và nguy cơ táo bón

Táo bón là một phản ứng có hại phổ biến liên quan đến việc sử dụng thuốc chống loạn thần; vẫn luôn được cảnh báo trong tờ thông tin sản phẩm của các thuốc trong nhóm thuốc này. Gần đây, Cơ quan quản lý Dược phẩm và Sinh phẩm Y tế Pháp (ANSM) liên tục ghi nhận được các báo cáo nghiêm trọng liên quan biến cố này trên bệnh nhân sử dụng thuốc chống loạn thần. Do đó, ANSM đưa cảnh báo này nhằm nhấn mạnh tầm quan trọng của việc áp dụng các biện pháp dự phòng phù hợp, tăng cường theo dõi và xử trí sớm các triệu chứng táo bón trên bệnh nhân đang điều trị bằng thuốc chống loạn thần.

Thuốc chống loạn thần, hay còn gọi là thuốc an thần kinh, được chỉ định để điều trị các triệu chứng rối loạn tâm thần như bệnh tâm thần phân liệt và rối loạn lưỡng cực.

Một số thuốc chống loạn thần còn được chỉ định để kiểm soát trạng thái kích động hoặc hưng hăng trên bệnh nhân tâm thần, hỗ trợ các rối loạn liên quan đến bệnh lý thần kinh (như bệnh Alzheimer, bệnh Huntington...) hoặc phối hợp trong điều trị trầm cảm kháng trị mức độ nặng.

Do có tác dụng kháng cholinergic, các thuốc chống loạn thần có thể gây táo bón, đôi khi các trường hợp táo bón mức độ nặng, có thể dẫn đến các biến chứng nghiêm trọng, thậm chí gây tử vong trên bệnh nhân.

Nhắc lại khuyến cáo từ ANSM

Sau khi tham khảo ý kiến của các chuyên gia tâm thần học, ANSM nhắc lại các khuyến cáo nhằm giảm thiểu nguy cơ táo bón mức độ nặng và các biến chứng liên quan ở bệnh nhân sử dụng thuốc chống loạn thần.

(1) Tương tác thuốc: Cần thận trọng khi phối hợp các thuốc khác với thuốc chống loạn thần cùng có tác dụng kháng cholinergic.

(2) Theo dõi chặt chẽ nhu động ruột và chức năng tiêu hóa của bệnh nhân, chủ động phát hiện sớm các dấu hiệu cảnh báo (như đau bụng, táo bón nặng, tiêu chảy không rõ nguyên nhân).

(3) Xử trí kịp thời: Trong trường hợp liệt ruột cấp tính, bác sĩ cân nhắc việc ngừng thuốc chống loạn thần, làm sạch phân bị tắc nghẽn và can thiệp ngoại khoa khi cần thiết.

(4) Cảnh báo nhóm đối tượng nguy cơ cao: Bệnh nhân từ 60 tuổi trở lên là nhóm đối tượng thường đặc biệt nhạy cảm với nhóm thuốc kháng cholinergic.

Khuyến cáo dành cho nhân viên y tế

- Đánh giá gánh nặng kháng cholinergic trong phác đồ điều trị, đặc biệt ở bệnh nhân sử dụng đồng thời nhiều thuốc có đặc tính kháng cholinergic dựa trên các thang điểm đánh giá gánh nặng kháng cholinergic.

- Nếu bệnh nhân có các yếu tố nguy cơ gây táo bón, cần thực hiện các biện pháp dự phòng thích hợp ngay khi bắt đầu sử dụng thuốc chống loạn thần.

- Về lối sống và chế độ ăn uống: Tư vấn cho bệnh nhân áp dụng các biện pháp như uống đủ nước, khẩu phần ăn giàu chất xơ, và có chế độ hoạt động thể chất phù hợp.

- Hướng dẫn bệnh nhân cách nhận biết các dấu hiệu cảnh báo (đau bụng, táo bón nặng, ...) và nhấn mạnh tầm quan trọng của việc điều trị sớm.

- Nhân viên y tế nên thường xuyên hỏi thăm bệnh nhân về thói quen đại tiện, ngay cả khi bệnh nhân không chủ động báo cáo.

- Rà soát các thuốc dùng đồng thời: đảm bảo rằng bệnh nhân không đang sử dụng đồng thời các thuốc khác có nguy cơ gây táo bón, chẳng hạn như thuốc chống trầm cảm 3 vòng (imipramin), thuốc điều trị Parkinson và thuốc chống co thắt kháng cholinergic.

Nguồn: canhgiacduoc.org.vn